

glasilo delovne organizacije tovarne obutve **PeKa** tržič

DRAGI TOVARIŠ TITO!

ŽELIMO TI KREPKEGA ZDRAVJA IN OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA S TOPLO ZAHVALO ZA USPEŠNO IN PLODNO USTVARJANJE V NAŠI SOCIALISTIČNI SAMOUPRAVNI DEKOMOKRATIČNI DRUŽBI.

Hvaležni smo ti za srečno in brezskrbno mladost

POZDRAV KONGRESU

Od 20. do 23. junija bo v Beogradu XI. zvezni kongres ZKJ. Tržiške komuniste bo zastopal tov. MILAN TRIBUŠON, roj. 3. 6. 1925, zaposlen v BPT Tržič.

Tovariš Tribušon je član ZKS od 1. 5. 1945. Je vsestransko in stalno angažiran v našem družbenopolitičnem in samoupravljalnem življenju. V organizacijah in organih ZK je bil na dolžnostih na pokrajinskem in občinskem nivoju, kjer še tudi sedaj aktivno dela; je član občinskega komiteja in občinske konference ZK. Njegova aktivnost je prisotna tudi v krajevni in delovni skupnosti.

Delavci PEKA pozdravljamo kongres in mu želimo uspešno in plodno delo.

VIII. kongres ZKS

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije se vam v imenu VIII. kongresa ZKS zahvaljuje za pozdrave oziroma čestitke, ki ste jih poslali kongresu.

Vaše sporočilo smo sprejeli kot spodbudo za delo kongresa. Vsem, ki smo prevzeli nove dolžnosti, pa pomeni tudi obveznost, da se odločno borujemo za uresničitev stališč in sklepov osmega kongresa.

Tovariški pozdrav!

Predsednik centralnega komiteja ZKS
France Popit

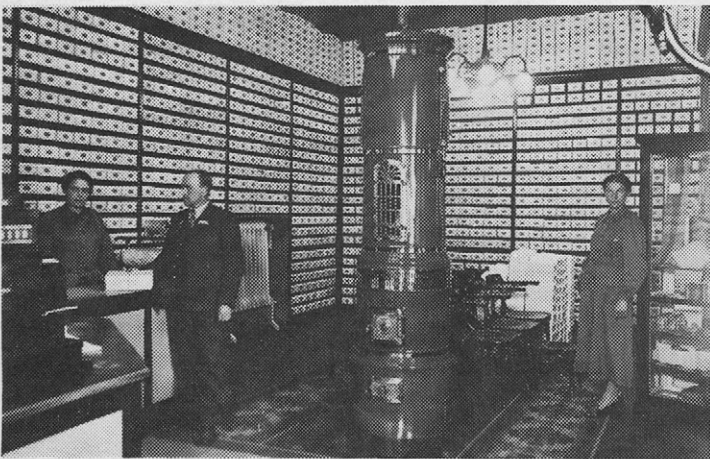
NAŠIH PETINSEDEMDESET LET

RAZVOJ PRODAJNE MREŽE

Tovarna je imela že od vsega začetka interes, da poleg stalnih kupcev — trgovcev stopi v stik z direktnimi odjemalci preko lastne trgovske mreže.

Omrežje industrijskih prodajal je začela razvijati šele po prvi svetovni vojni. Prva je bila osnovana leta 1921 v Ljubljani na Bregu v Zoisovi palači, kjer je bila tudi uprava podjetja. Njej sta sledili leta 1925 podružnici v Zagrebu in Beogradu in leta 1927 še podružnici v Skopju in v Ljubljani na Cankarjevi cesti. V letu 1929 so bile odprte podružnice na Sušaku, v Ljubljani na Miklošičevi cesti, v Karlovcu in v Sarajevu. Matično podjetje v Trzinu je bilo tako povezano z glavnimi trgovskimi centri države.

V dobi krize so v podjetju prišli do prepričanja, da so lastne trgovine najbolj zanesljivi odjemalec in plačnik tovarniških proizvodov. Zato so kljub težkemu finančnemu položaju širili prodajno organizacijo in odprli v letih 1930 do 1932 trgovine v Novem Vrbsu, Somboru, Subotici, Mariboru, Murski Soboti, Celju, Splitu, Velikem Bečkerek (sedanjem Zrenjaninu), Crikvenici, Banja Luki in Novem Sadu. Tem so sledile še nove, tako da je njihovo število naraslo do leta 1941, ko so Nemci napadli in podjarmili Jugoslavijo ter zasedli Trzin, na 51.

Prodajalna na Miklošičevi cesti v Ljubljani 1936. leta.

TOVARNA MED OKUPACIJO

Ob izbruhu druge svetovne vojne leta 1939 in zasedbi Avstrije po Hitlerju, je začelo podjetje po zgledu drugih zaradi bližine meje svoje razmotrivati načrt, da bi se preselilo v Sarajevo, vendar do realizacije tega ni prišlo.

Ko so Nemci okupirali Gorenjsko in Štajersko, so pričeli pleniti premoženje Nemcem sovražnih državljanov. Na začetku leta 1941 je bilo vseh 51 podružnic bogato založeno z blagom, tovarna sama pa polna reprodukcijskega materiala in gotovih izdelkov. Vse to je postalo plen okupatorja.

Za komisarskega pooblaščenca pri Peko je okupator postavil dr. Hansa Neunerja, industrijsca in usnjarskega strokovnjaka iz Celovca. Neuner je bil v podjetju le kratko dobo. Sledil mu je Dunajčan Franc Moran, ki je bil prej že dve desetletji v tovarni nastavljen kot modeler. Kot komisarjev pooblaščenec je posloval poldrugo leto, nakar je to mesto prevzel Podhajecki in ga obdržal do konca vojne. Bil je zaveden nacist in je proti koncu vojne večkrat grozil, da bodo Nemci, preden bi morali zapustiti naše kraje, razdejali podjetja, tako da ne bo ostal kamen na kamnu. On je sicer tik pred osvoboditvijo pobegnil, tako da pri razdejanju podjetja ni mogel sodelovati. Stori pa so to kolone okupatorskih čet, ki so se ob zlomu nemške vojske začetkom maja skupaj z belogardisti in četniki umikale skozi Trzin na Koroško. Demoralizirani pripadniki vojske so začeli ob umiku ropati zaloge tovarne, najprej izdelano obutev in usnje in ko je tega zmanjkalo tudi razne potrebščine, jermena pri strojih in strojne dele, posebno čolnike iz šivalnih strojev. Ob osvoboditvi je bilo v tovarni vse razmetano, uničen arhiv in del strojev onespособljen, kar je zelo otežkočalo pričetek proizvodnje v osvobodjeni Jugoslaviji.

ŽRTVE NARODNOOSVOBODILNE VOJNE

Delavstvo in nameščenstvo se je takoj ob začetku okupacije pridružilo osvobodilnemu gibanju ter dalo velike žrtve za svobodo. Preko zavednih slovenskih podružničnih poslovodij in trgovcev s čevlji so romali na potvorjene nemške nakaznice (Bezugscheine) iz tovarne veliki zaboji najboljših proizvodov mimo nemških bunkerjev v partizanske gozdove.

Osvobodilne sile so organizirale v tovarni kljub vsem varnostnim ukrepom izvrstno obveščevalno službo tako, da so bile vse akcije partizanov izpeljane s polnim uspehom. Iz tovarne so odnašali obutev, pisalne stroje, pisarniške potrebščine ter ostali material. V skrbno pripravljeni in iz tovarne organizirani partizanski akciji so partizani samo v eni noči v jeseni leta 1944 odpeljali iz tovarne preko 1400 parov najboljših moških čevljev iz juhtovine. V partizane je odšlo 62 članov kolektiva. Od teh jih je 23 padlo v bojih, 10 pripadnikov kolektiva pa je bilo ustrelenih kot talci, deset delavskih družin pa je bilo izseljenih.

PO OSVOBODITVI

Tovarna je zaradi izropanja ob umiku okupatorskih sil ostala brez obratnih sredstev in surovin, s poškodbami in manjkajočimi gonilnimi jermeni ter brezčolnikov pri šivalnih strojih. Izgubila je tudi veliko podružnic, ker z njimi med vojno večinoma ni imela nobenih zvez. V preostalih devetih podružnicah so ugotovili, da znaša ostanek premoženja v prodajni mreži 11.527 parov obutve v vrednosti 2.882.466 din. Celokupna vojna škoda je znašala po popisu 54.749.896 din.

Z junijem je pričela tovarna obratovati najprej z izdelavo vojaških čevljev, vendar so hitro prešli na civilno obutev. Do konca leta so izdelali vsega skupaj 85.452 parov. Zaposlenih je bilo 250 delavcev.

Zaradi splošnega pomanjkanja blaga so bili čevlji po vojni racionirani in je vso proizvodnjo prevzemalo ljubljansko podjetje Usteks, kateremu sta bila poverjena razdeljevanje in prodaja. V svojih trgovinah je Peko lahko prodajal le omejene količine sandal, copat in najmanjše številke otroških čevljev in še te le na področju Slovenije, medtem ko podružnicam izven slovenske meje blaga niso mogli pošiljati.

Takoj po vojni je bilo najbolj pereče vprašanje rezervnih delov za najemne ameriške stroje. Vzporedno z nacionalizacijo gospodarskih podjetij so bili namreč podržavljeni tudi najemni stroji OVSG. Da bi uredila najemno razmerje in nabavila prepotrebne rezervne dele, sta odšla upravnik Štefan Urbanc in mojster Janko Sajovic k firmi OVSG na Dunaj. Kočljivo zadevo jima je uspelo zadovoljivo rešiti. Dobila sta rezervne dele, četudi je bilo podjetje v zastoji s plačilom zapadlih licenčnin (najemnine).

Proizvodnja je bila v prvih letih enostavna, tipizirana in omejena na nekaj števil. Proizukcija je hitro naraščala in je bila že v letu 1946 višja kot kdaj koli pred vojno. Izdelali so 243.276 parov (pred vojno največ 204.758 v letu 1938).

Delovni kolektiv je bil zato v majskem in novembrskem tekmovanju proglašen za najboljšega v slovenski predelovalni industriji, ker je imel največje število udarnikov in pohvaljencev.

Proizvodnja je v dobi planskega gospodarstva naraščala iz leta v leto in dosegla 561.180 parov v letu 1949. Vzporedno s proizvodnjo je podjetje uspevalo tudi pri obnovi prodajne mreže. Poleg devetih poslovalnic v letu 1945 je bilo v naslednjem letu odprtih nadaljnjih 13 in v letu 1947 še 9. Posebno močno se je dvignilo število poslovalnic v letu 1948, saj jih je bilo koncem tega leta registriranih že 79.

DELOVNI KOLEKTIV PREVZAME UPRAVO PODJETJA

V povojnih letih je planirala proizvodnjo, dobavo surovin in prodajo izdelkov država preko posebnih direktij. Po razformiranju generalne direktije tekstilne in usnjarske industrije SRS se je končno leta 1950 izpolnil cilj delavskih teženj, da delavstvo samo upravlja podjetja, v katerih deluje. V Peko je bil dne 5. oktobra izvoljen 45-članski delavski svet, ki se je konstituiral in imel 11. oktobra prvo redno zasedanje. Na njem je bil izvoljen 9-član-

Poslovalnica Sušak je bila odprta 1929. leta.

NAŠIH PETINSEDEMEDESET LET

ski upravni odbor. Za prvega predsednika delavskega sveta je bil izvoljen Franc Meglič, za predsednika upravnega odbora pa Alojz Legat. Novo izvoljenim organom je bila tovarna slovesno izročena v upravljanje dne 18. oktobra 1950. leta s simbolično predajo ključev. V tovarni je bilo tedaj zaposlenih 495 delavcev in 11 učencev, pri čemer pa niso upoštevani delavci in učenci trgovske mreže.

Prevzem podjetja v delavsko upravljanje pomeni prelomnico v njegovem nadaljnjem razvoju. V letih 1950 do 1954 je bila proizvodnja sicer nižja kot leta 1949, vendar ne zaradi delavskega upravljanja, temveč zaradi prehoda od plansko-distribucijskega na tržni sistem gospodarjenja. V tem času so bile odpravljene točke za nabavo obutve in tekstilnega blaga in odpravljen tudi sistem dvojnih cen. Kupec za svoj denar ni bil več pripravljen kupiti karkoli samo, da je točke zapravil, temveč je postal izbiričnejši. Ni mu bil všeč samo čevlji iz črnega usnja v enostavni izvedbi, temveč je zahteval čevlje v raznih modnih barvah, modnih vzorcih in modnih kopitih.

Janko Rozman

Tovarna obutve PEKO leta 1941.

POLEPŠAJMO SI OKOLJE

Ob tem naslovu ste se morda pridružili tistim, ki pravijo, da je skrb za lepo okolje stvar posameznikov, ki so dobro situirani in si poleg vsega bogastva želijo le še romantično deželo rožic in potočkov, kjer se bodo lahko brezskrbno sprehajali. Ko jih bo žeja ustavila ob potočku, se bodo le sklonili in pili mrzlo, žuborečo studenčnico. Zgražamo se nad temi posamezniki, kajti pametneje bi bilo, da bi se potrudili, da se prej rešijo stanovanjski problemi, da si prej zgradimo ceste, da zgradimo vrtce za tisoče malčkov in bolnice za vrste bolnikov, ki morajo cele dneve posejati pred belimi vrati, za katerimi jih čaka zdravje.

Je res najpametneje iskati zdravje le v ambulantah in bolnišnicah, je res človek sam na sebi tako nagnjen k bolezni? Zdravniki menijo, da je 60 do 90 odstotkov bolezni pripisati neustreznosti kvaliteti okolja. Istočasno lahko pripišemo okolju prav tlikšen delež krivde za 10.000 poškodovanih in blizu 700 mrtvih v prometu vsako leto, saj je znan vpliv izpušnih plinov na človeka. Gornje predpostavke bodo videti bolj verjetne, če vemo, da imamo čistih vodnih tokov v Sloveniji le še 5 odstotkov, da imamo zastrupljen zrak na 17 območjih nad dovoljeno mejo, kar na 13 območjih pa nad kritično mejo. V zadnjih 15 letih smo pozidali 34 tisoč hektarov njiv. Če ozko gledamo, smo zazidali le obdelovalno zemljo, če gledamo širše, pa si pozidavamo pljuča narave, katere del je tudi človek. Navsezadnje ne smemo brez prizadetosti gledati na nenačrtno gradnjo velikih vodnoakumulacijskih jezer, nenačrtno spreminjanje vodnih tokov in močan zračni promet, ki zaenkrat vpliva na vreme. Po trditvah strokovnjakov sodobna letala in nekateri industrijski plini že načenja ozonsko plast v višjih zračnih plasteh, ki omejuje prodor smrtonosnih ultravijoličnih žarkov na površino zemlje.

Da se stanje okolja že zboljšuje, je verjetno preoptimistično trditi. Ob tem se moramo vsi zavedati, da za zlivanje strupenih odpadkov v vodo, za razmetavanje odpadkov in za spuščanje strupenih snovi v zrak ni kriva le tista peščica ljudi, ki z nezadostno odgovornostjo načrtuje tehnologijo. Krivo je tudi marsikatero gospodinjstvo, ki ima speljano kanalizacijo v bližnjo vodo, ki ima slabe peči in še te se napačno kurijo in, ki ima deponijo odpadkov, kjer jim smeti odpadejo. Nazadnje je vsakdo kriv tudi za to, ker kaže malomaren odnos do okolja in s tem podpira tiste, ki postavljajo napačno tehnologijo oziroma jih še celo vodi do tega.

Osupljive podatke dobimo tudi pri našem odnosu do odpadkov in v zvezi s tem do surovin. Slovenska industrija je močno vezana na uvoz surovin, pri tem pa z odpadki ravnamo, kot z nujno nadlogo. Bi bilo treba letno uvažati 60.000 ton starega papirja, če bi se domači zbirali tako, kot bi to delal dober gospodar? Ne le v papirju, v vseh odpadkih je denar, ki omejeno gledano, ni nič vreden. Služi nam le, da z njim kaj klavirno krasimo naravo in kažemo svojo kulturo in gospodarnost. Po tem se ponovno vprašajmo, ali je varstvo našega okolja res le v tem, da hočemo imeti romantično deželo, ali nam bo to tudi pomagalo do zmanjšanja bolezni, do zmanjšanja uvoza in s tem do prihranka, s katerim bomo gradili prepotrebne objekte.

Ob spoznanju, kako kvarno vpliva industrija na okolje, ne smemo črnogledo iskati rešitev v zmanjšanju in odstranjevanju industrij. Rešitev je v pravih tehnoloških postopkih, v čistilnih napravah, ki so za določena dela potrebne in še posebno v pravem odnosu do te vedno resnejše nadloge hitrega razvoja.

Bojan Rozman

MEJA MED DELOVNO DOLŽNOSTJO IN USTVARJALNOSTJO

Pri inventivni dejavnosti vedno naletimo na vprašanje, ki razburja duhove: Kaj je delovna dolžnost in kaj ustvarjalna inventivna dejavnost in kje je meja med njima.

V vsakdanji praksi se navadno srečujemo z mnenjem, da delavci ki delajo v proizvodnji zaslužijo priznanje, če ob svojem rednem delu kaj izboljšajo, izumijo ali spremenijo. Popolno drugače pa gledamo in si razlagamo to pri delavcih, katerih delo je v organiziranju proizvodnje, iskanju boljših rešitev, razvijanju novih delovnih procesov ali novih izdelkov. Trdimo, da je vse njihovo ustvarjalno delo, delovna dolžnost, če tak delavec za svojo kreacijo zahteva neko priznanje ali nadomestilo, je zavrnjen z motivacijo, da za svoje delo ne more biti dvakrat plačan.

Zaradi nepoznavanja boljše rečeno enostranskega razlaganja zakona o patentih se to utemljuje z določbo čl. 96 točka 2 omenjenega zakona, ki se nanaša na tehnične izboljšave, ki pravi: »Določbe členov 83 in 95 tega zakona ne veljajo za predloge strokovnih sodelavcev v **znanstvenih raziskovalnih institutih in konstrukcijskih birojih, ki so jih pripravili in izvršili ti strokovni sodelavci v okviru svojih rednih službenih nalog.**

Ta omejitev pride sicer v poštev predvsem pri izdelavi programov in projektov v institutih in birojih zunaj delovnih organizacij, vendar pa jo v mnogih organizacijah med njimi tudi pri nas uporabljajo predvsem za lastne strokovnjake, ki lahko največ prispevajo k izboljšavam in modernizaciji proizvodnje, so pa s takim ravnanjem v bistvu grobo diskriminirani (tako je mnenje republiškega odbora zveze sindikatov Slovenije). Da je tako mnenje nepravilno je razvidno iz zakona o združenem delu.

Zakon o združenem delu uvršča inovacije kot materialne pravice med družbena sredstva (čl. 10 tretji od.), razvoj delavca v celovito ustvarjalno osebnost pa med temelje socialističnega samoupravnega družbenega dela (čl. 2 zdd).

Večanje dohodkov in produktivnosti v TOZD je opredeljeno v čl. 46 ZZZD: »V pogojih socialistične blagovne proizvodnje zagotavljajo delavci v temeljni organizaciji nenehno večanje dohodka tako da:

1. razvijajo svoje delovne sposobnosti in znanje, zboljšujejo organizacijo dela, uporabljajo znanstvene, tehnične in tehnološke dosežke, smotno in racionalno izkoriščajo naravne pogoje za delo, razvijajo pobude pri delu ... in na tej osnovi povečujejo produktivnost dela.«

Čl. 47 ZZZD predpisuje, kakšna naj bo organiziranost TOZD in pravi o ustvarjalnosti, da morajo delavci zagotoviti takšne osnove in merila za razporejanje dohodka, za delitev sredstev za OD in skupno porabo ... »**Z ustrezno notranjo organizacijo in z odnosi pri razporejanju in delitvi v temeljni organizaciji spodbujajo delavce, da se na vsakem delu oz. na vsaki delovni nalogi in v vsakem delu delovnega procesa razvijata ustvarjalnost, delovna pobuda delavcev in meri njihov prispevek k uspehu dela in pridobivanje dohodka.**

Se nadaljuje

OTROCI OSNOVNIH ŠOL RIŠEJO SLIKE ZA STENSKI KOLEDAR

Ideja o stenskem koledarju, na katerem bi bila predstavljena likovna ustvarjalnost osnovnošolskih otrok, se je porodila po uspešnem začetku sodelovanja šole s tovarno na likovnem področju. Učenci osnovne šole Kokrškega odreda iz Križev so letos že izdelali kvalitetne umetniške vizitke za Dan žena. Marca smo začeli razmišljati o stenskem koledarju. S posredovanjem tov. Hermana Gvardjančiča, likovnega pedagoga v Križah, smo se sestali maja še z ostalima dvema likovnima pedagogoma, ki delujeta na osnovnih šolah v Tržiču, s tov. Kamilom Legatom in Cenetom Ribnikarjem. Skupaj s predstavniki naše tovarne smo se dogovorili o temi, formatu, tisku, designu, ostalih tehničnih rešitvah koledarja in — o obisku mladih likovnih ustvarjalcev v tovarni.

15. maja so nas obiskali mladi risarji. Po kratkem pozdravu smo jim pokazali film 5000 rok — en čevljar, da so si okvirno predstavili našo dejavnost in da bi mogli zainteresirani z odprtimi očmi hoditi po tovarni in si poiskati temo za risanje. Ogledali so si celoten potek, od narisane čevlja do čevlja v prodajni polici. Kako so si ogledali delo in stroje, kaj so videle njihove mlade budne oči in kako bodo svoja doživetja in predstave izrazili na sliki, to bomo videli na stenskem koledarju prihodnje leto.

Komisija, ki jo sestavljajo likovni pedagogi vseh treh tržiških osnovnih šol in predstavniki naše tovarne, bo izbrala iz velikega kupa slik trinajst najboljših, ki bodo natiskane na stenskem koledarju. Ostale slike bodo razstavljene v recepciji upravne stavbe.

S takim sodelovanjem želimo približati proizvodnjo mladim ljudem in jih usposobiti, da bi se še bolj zanimali za svoje okolje, v katerem živijo. Vsi mladi risarji so otroci našega kraja in je prav, da si v živo ogledajo delo svojih staršev, sosedov in ga potem na sliki predstavijo vsem drugim.

Pekove čevlje prodajamo po vsej ožji in širši domovini, veliko tudi v tujini. Zakaj ne bi predstavili s koledarji doma in v tujini tudi likovne ustvarjalnosti naših otrok?

Tak način sodelovanja z osnovno šolo je tudi oblika poklicnega usmerjanja: mi se predstavimo s svojo dejavnostjo in poklici, verjetno se bodo mladi fantje in dekleta začeli bolj zanimati za čevljarstvo, ki so zelo zanimivi in pri nas tradicionalni.

Mladi ustvarjalci bodo za svoje delo nagradjeni z denarnimi prispevki za poučne ekskurzije po Jugoslaviji, razstavljali bodo svoje izdelke, najboljše slike pa nam bodo krasile stene in nas opozarjale na njihovo moč, svežino in voljo po ustvarjanju.

Ivo Serpan

PET MINUT ZA KLEPET

Za današnji razgovor smo izbrali Francko Kastelic iz poslovalnice Celje I. Francki beseda rada teče, vedno je nasmejana. Mislim, da jo imajo kupci radi.

Čevlje je treba znati prodajati.

Že vsa leta rada prebiram »ČEVLJARJA«, tudi kdaj pa kdaj rešujem križanke. Opažam, da iz mreže ni tozadevnega zanimanja sodeč po razdelitvi nagrad. Zadnje čase so pa tudi besede predrobno napisane težko jih preberem z debelimi očali.

Dali ste mi priložnost, da nekaj povem za ta naš list. Bilo bi vsega kar preveč. Naj bo pa najnujnejše.

V Celjski »enki« sem zaposlena 20 let neprekinjeno. Do te zaposlitve sem prišla po moči usode.

Še kot otrok sem se zelo zanimala kako nastane naš čevljar. Nosila sem k mojstru Nastranu (po drugi svetovni vojni je tam Čevljarna »Ratitovec«), templat mamine stare čevlje. Glede na moje zanimanje mi je mojster nekoč rekel »Škoda da nisi pob, takoj bi te vzel za vajenca«.

Glede poklica sem imela velike želje. Pod silo razmer sem se izučila v trgovini z mešanim blagom. Toda Prodajalne čevljev so mi še naprej dišale. Poteklo pa je mnogo let, da je do te vrste zaposlitve res prišlo. Po 11 letnem premoru (4 otroci, ki jih v tistih letih ni bilo kam dati, vrtcev še ni bilo) je bil skrajni čas, da sem ponovno poiskala zaposlitev.

Naneslo je, da sem se 31. maja 1958 zglasila tudi v tej naši poslovalnici. Takratni poslovodja tov. Ludvik Čonkaš mi je omo-

gočil zaposlitev. In tako sem še danes tu. Seveda sem bila sprva sila nezbrana. Ni bilo lahko po ves dan pustiti otrok, ko prvi še ni imel 12, četrti pa 5 let. Vendar delo me je veselilo in počasi se je urejalo eno z drugim. Tov. Čonkašu, sem in bom še vedno hvaležna za vse, kar je storil za mene. Kdor sprejme njegove strokovne nasvete za čevljarstvo stroko, mnogo pridobi.

Z leti so mi bile zaupane večje naloge. Iz dneva v dan več novih kupcev, razumljivo, v trgovini vedno več novih, lepših artiklov, vedno večja prodaja, pa tudi zaloga. V meni je raslo veselje do naših uspehov. Vsa leta so bila polna trdega dela, pa je vse minilo, ne vem kdaj.

Z »dvojko« v Prešernovi 8, smo imeli neuradno tekmovanje, pa smo le prebili led in dolgo vodili mi, torej do konca, kajti oni so sedaj v adaptaciji. Za naprej pa obema želim kar najlepših delovnih uspehov. Pa ne mislite da nam kar naprej sije sonce. O koliko je težav. Manjka nam večje suho skladišče v neposredni bližini (sicer pa to kar vsem). Srečni bodo tisti, ki bodo dočakali: da bo naročeno blago bolj točno dospelo in to ne s tako mnogimi defekti kot zadnje čase (manjkajo napetniki, neenaki prednji deli, že odlepljen podplat, itd.). Potem pa, da bi se zaježil val reklamacij, da se ne bodo nekateri kar tako poceni preobuvali. Pa še in še.

Poglavje zase pa so tudi naše plastične vrečke. Vedno enako zanič. Kako mučno je, ko kupec pride komaj do izhoda, pa se mu že odtrga tenek ročaj.

Če dovolite, bi se od svojih sodelavcev takole poslovila. Vsem in vsakemu posebej želim predvsem trdnega zdravja. Delo, ki ste si ga sami izbrali opravljajte vestno in z veseljem, saj je s tem doseženo že več kot pol uspeha. Vsakdo na svojem delovnem mestu mora vedno čutiti, da je odgovoren za delo, ki ga opravlja.

Naj se na kraju še iskreno zahvalim naši delovni organizaciji, ki me je pred 20 leti sprejela v svojo skupnost, za izkazano mi zaupanje in tako indirektno pomoč moji družini.

Še enkrat vsem kar najlepših delovnih uspehov.

Francka Kastelic

Na dvorišču nabrane »cvetke«.

TEKMOVANJE V ARANŽIRANJU IN TEHNIKI PRODAJE

V dneh 10. in 11. maja je bilo tretje republiško tekmovanje v aranžerstvu in tehniki prodaje v Kranju. Organizator tekmovanja je bil Šolski center za blagovni promet Kranj. Sodelovali so učenci šole za prodajalce iz vseh šolskih centrov Slovenije.

V tehniki postrežbe vseh strok so učenci Kranjskega centra dosegli prvo mesto in si priborili prehodni pokal.

Med ostalimi strokami je bila tudi obutvena. Tekmovalo je 10 učencev iz vseh šolskih centrov Slovenije. Med njimi so tekmovali tudi učenke iz naših poslovalnic in dosegle:

Zadavec Zlatka iz Ljubljane II	2. mesto
Česen Majda iz Tržiča	3. mesto
Horvat Minka iz Ptuja	6. mesto

Za doseženo 2. in 3. mesto sta prejeli priznanja. Vsem tekmovalcem tretjega letnika ne bo potrebno opravljati zaključnega praktičnega izpita.

Tekmovalce je ocenjevala tričlanska komisija po navodilih o ocenjevanju. Ocenjevala je urejenost tekmovalca, sprejem kupca, način postrežbe, svetovanje in pomoč pri obujanju. Obračun prodanega blaga, dodatno ponudbo ter poslovitev od kupca. Za vse gornje ocenitve je bilo možnih 100 točk, če pa je

Komisija in tekmovalka ČESEN MAJDA iz poslovalnice Tržič I.

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET KRANJ — Zupančičeva 22

SOLA ZA PRODAJALCE, POSLOVODSKA SOLA, KOMERCIJALNA SOLA

telefon: tajništvo 21-248
ravatelj 24-173

Tovarna obutve

Datum: 31.5.1978

PEKO

Vaš znak:

64290 T R Ž I Č

Naš znak: 448/78-VT-JR

ZADEVA: Zahvala

Šolski center za blagovni promet Kranj, ki je bil organizator tretjega republiškega tekmovanja učencev šol za prodajalce s področja tehnike prodaje in aranžiranja, se vam iskreno zahvaljuje za vso izkazano pomoč pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Še posebej se zahvaljujemo vašemu delavcu tov. Vinku POKLIČU, poslovodji vaše poslovalnice v Kranju.

Želimo si, da bi se tako sodelovanje med šolskim centrom za blagovni promet in trgovinskimi delovnimi organizacijami razvijalo tudi v prihodnje v korist uspešnosti izobraževanja poklicev za področje blagovnega prometa Gorenjske.

av. n. ateljé
prof. Valentin Trilar

imel tekmovalce pri vsaki ocenitvi tri in več napak je pri isti lahko ostal brez točke, s tem pa je bil tudi seštevek točk manjši.

Namen tekmovanja je, da se učenci med seboj spoznajo, obenem pa pokažejo kaj so se naučili pri praktičnem pouku v poslovalnicah in kako bodo kot naši bodoči kadri sposobni prisluhniti potrebam kupcev.

Kljub slabemu vremenu se je tekmovanje odvijalo v pravem tekmovalnem vzdušju, katerega zaključek oziroma rezultati pa so bili objavljeni v domu JLA.

Naj pripomnim, da so učenci iz naših poslovalnic že na prvem in drugem republiškem tekmovanju v Mariboru in Ljubljani zasedli prva tri mesta.

Poklič Vinko

LITERARNI KOTIČEK

DOPUST

*Ko na dopust hitiš z družino,
naj bo na morje al planino,
z denarjem treba bit prežet,
da lepo boš tam sprejet.*

*Če denarja ni zadosti,
bolje da doma so postji,
ker pousod boš plačal takse,
to je pri nas že iz prakse.*

*Če šotor in pa avto imaš,
se lahko še kam podaš,
ob potočku se ustaviš
in si čevapčiče pripraviš.*

*Ko pa vračaš se z dopusta,
že varčuješ spet za v usta,
vreme lepo al grdo,
iz denarnice bo vse pošlo.*

*Znovas spet začneš garati,
za dopust spet varčevati,
ker cene bodo višje spet,
zato naj žep kar bo zapet.*

*Tako preživljamo vsa leta,
vsaka so le bolj napeta,
ker je vse tako drago,
bo delavcem res težko šlo.*

Jan

ZAMUDNIKI

*Če nisi točen za v tovarno,
pred vratarjem je nevarno,
ker vratarjevo oko,
te na listek dalo bo.*

*Vedno eni so in isti,
pa naj bo na k'teri listi;
To večina taki so,
ki mislijo da nič ne bo.*

*Na normo takih malo je,
ker za normo se jim gre,
največ takih je iz pisarn,
za take je vratar nevaren.*

Jan

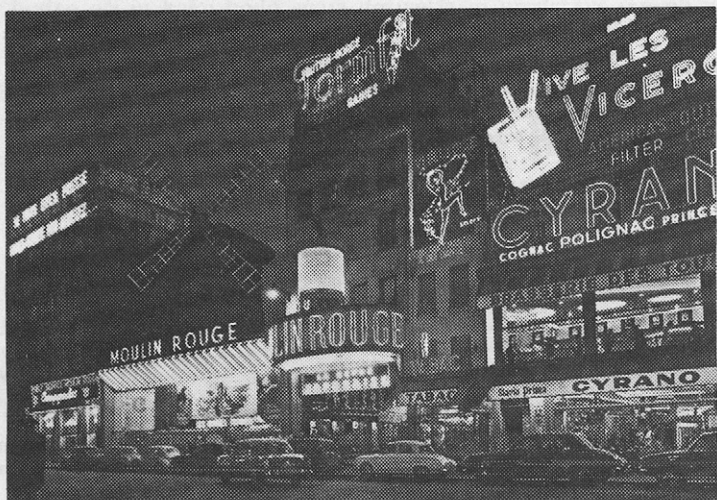

Je mar komu v napoto?

PARIZ V NEKAJ DNEH

RTV Ljubljana je v začetku letošnjega leta posnela uspelo predstavo Ivana Potrča, tretji del trilogije o Kreflih, z naslovom Krefli v izvedbi igralskega ansambla Prešernovega gledališča iz Kranja. Tako je to gledališče, katerega član sem tudi jaz, edino slovensko gledališče, ki je gledalcem predstavilo vse tri dele Potrčeve trilogije.

Igralci gledališča smo se odločili, da honorarja ne delimo in si za to vsoto ogledamo eno evropskih mest — kulturo preteklosti in sedanjosti. Tako mesto francoska prestolnica vsekakor je. Povezali smo se z agencijo Jugotours in se domenili za 5-dnevni ogled Pariza od 19. 5. 1978 do 23. 5. 1978. 19. maja smo se popoldne zbrali na letališču Brnik. Formalnosti in carinsko kontrolo smo hitro opravili. V brezcarinski coni smo se »oborožili« s cigaretami in viskijem. Ob 16.20, brez zamude, smo poleteli z avionom JAT DC-9 proti Parizu. Nekako ob 19. uri po francoskem času, njihov čas je za eno uro pred našim, smo srečno pristali na velikem pariškem letališču Orly. Spet kontrola potnih listov in že smo se odpeljali z avtobusom proti centru mesta in se namestili v hotelu Holland. O kvaliteta hotelu ne bi posebno pisal, bil je sicer čist, toda za naše pojme vsekakor preveč rožnat — kičast. Prvi večer je bilo prosto, ker pa v Pariz nismo prišli spat, smo se hitro odločili za ogled Pigalla, ki je v bližini našega hotela.

Nočni blišč Pariza

Kaj je Pigall? Nekaj ulic polnih raznih bleščečih reklam, polno majhnih kinodvoran in sexy shopov, polno deklet in fantov, ki svoje usluge prodajajo za denar; to je na kratko Pigall. Večkrat sem že slišal, kako je tam, pa sem bil vseeno malo presenečen. To je treba videti. Ko je človek prvič tam, samo gleda, ko pa smo se v naslednjih dneh še sprehajali po ulicah, kjer se ljubezen kupuje za denar, človek pravzaprav šele prav spozna, kakšna beda se skriva v tem zunanjem blišču. Na Pigallu je tudi svetovno znani variete »Moulin Rouge«, za ogled predstave v njem pa žal nismo dobili vstopnic. Omembe vreden je še »teater danes«, gledališče, ki satirično prikazuje pomembne francoske in svetovne dogodke. Predstavo smo si ogledali, škoda le, da ne znamo francosko in tako smo bili za marsikateri del sicer dobre predstave prikrajšani. Navdušila nas je tehnična opremljenost (scena, kostumi, lučna oprema) predstave. V soboto smo se s posebnim avtobusom peljali na 3-urni ogled mesta. Ogledali smo si Slavolok zmage na Elizejskih poljanah, Eifflov stolp, Monmartr in njegov znani trg umetnikov, kjer slikarji slikajo in prodajajo svoje slike. Vlečejo te za roko in ti na vsak način hočejo narediti portret. Cena 100 frankov in več (1 F je 4 din in nekaj par).

Zvečer smo se z ladjo popeljali po Seini in si ogledali Pariz v nešteti lučeh. Večer smo zaključili ob francoskem pivu in slovenski pesmi v eni od manjših pariških gostilnic.

V nedeljo, 21. maja, smo si popoldne ogledali Pariz z Eifflova stolpa. Čudni občutki so me obhajali, ko nas je dvigalo po tisti železni konstrukciji popeljalo do druge terase in ko sem gledal panoramo mesta pod seboj, sem si težko predstavljal, da v hišah pod menoj živi 10 milijonov ljudi, kolikor pravijo, da jih Pariz šteje.

Zvečer smo si ogledali predstavo v varietetu »FOLLIES BERGER«. Ob »Moulin Rouge« in »Lido« je to eden najbolj znanih pariških zabavišč. Blišč in ureditev zabavišča sta nas res presenetila. Uživali smo ob petju, plesu in raznih humornih točkah. Videli smo pravi francoski can-can in v finalu — zadnji sceni, so se nam še enkrat predstavili vsi izvajalci. Skandiranje, dolg, zares dolg aplavz, je bilo največje priznanje vsem nastopajočim.

Ponedeljek dopoldne je bil prost za individualne nakupe in ogled mesta. Z metrom smo se peljali do ene velikih pariških blagovnic »Galeries Lafayette«. Ta trgovina je zelo velika. V petih nadstropjih lahko kupiš praktično vse, kar si želiš, seveda če imaš denar.

Za približno predstavo o velikosti trgovine, naj vam, dragi bralci, povem, da sem v pritličju trgovine našel 95 oddelkov z različnimi parfumi. Jasno je, da se tu mirno lahko izgubiš. Tudi sam sem imel nekaj problemov, da sem našel pravi izhod in se vrnil na vstopno mesto. Popoldne smo se z avtobusom odpeljali v 35 km oddaljeni Veirsailles.

O znamenitem francoskem dvoru, o njegovi zgodovini in bogastvu smo vsi že marsikaj slišali. S svojo velikostjo na vsakega napravi veličasten vtis. Štiri ure časa za ogled dvorca in njegovih vrtov je bilo odločno premalo. Prostrani vrtovi, z vodnjaki in vodometi, širokimi sprehajalnimi stezami so zelo skrbno urejeni in čisti.

Utrujeni smo se vrnili nazaj v hotel. Večerja nas je okrepila in ko je bil naš vodič prepričan, da nam je za ta dan Pariza dovolj, smo ga spet presenetili. Ob polnoči smo hoteli v kino, morda zato, ker je za nas to tako neobičajna ura za ogled kinopredstave, morda zaradi filma »Emanuelle 2«, ki je pri nas prepoval. Film smo videli in ostali celi. Pravzaprav je bilo razburljivih scen zelo malo. Ob drugi uri zjutraj smo se krepčali s špansko pijačo — sangrio in potem nas je spanec končno premagal.

V našem programu za naslednji dan je bil predviden ogled Louvra in muzeja impresionistov. Louver me je navdušil predvsem s svojimi dragocenimi kipi in slikami. Tu je v sliki predstavljen tudi francoski dvor. Spet je bilo časa za podroben ogled premalo. Na poti proti hotelu smo naredili še en postanek in si ogledali velik kulturni center, narejen iz samih kovinskih cevi in stekla. Popoldne ob treh smo se odpeljali na letališče in poleteli proti Frankfurtu z letalom družbe Lufthansa. Presedli smo na naš JAT in zvečer srečno pristali na Brniku. Veseli, da smo spet doma, smo se razšli. Naspali smo se, pohiteli naslednji dan vsak na svoje delovno mesto, ob tem pa poskušali vsaj malo urediti spomine na Pariz.

Ob vsem tem letanju sem izkoristil vsako priložnost za ogled izložb in trgovin s čevlji. Velik prodajni prostor s čevlji je v blagovnici Lafayette, tu sem se zadržal najdlje in primerjal tudi cene. Povprečni dohodki Francozov so vsekakor večji kot pri nas, zato prava primerjava, takole na oči, ni preveč točna. Zdi se mi, da so čevlji pri njih vseeno dražji.

Pa pogledjmo še nekaj podrobnosti. Moški čevlji imajo obvezno zaponko, ki se je pri nas kar ne moremo privaditi. Precej je svetlih barv, izredno veliko — čiste beline.

Ženski čevlji so podobni našim. Precej koničasti, pete različnih višin in ozke, barve, ki prevladujejo beige, bela in natur.

Razstavljenih je že tudi nekaj modelov škornjev za sezono zima 1978/79. Spet so tu zaponke, različni okraski iz tankih jermenčkov, pete visoke. Tudi v trgovinah Bald in Willy sem dobil podoben vtis.

Zaključek tega pa se mi zdi takle. Naši čevlji so lepi, modni in praktični. Mislim, da za francoskimi prav nič ne capljamo, morda so nekateri naši modeli celo boljši. Škoda je le, da v nas samih še dostikrat prevladuje občutek, da je vse, kar nosi oznako tuje, čeprav je to samo ime firme, boljše. Kadar pogledamo malo po svetu, pa vidimo, da ni res.

Tole je le kratek, lahko bi rekel filmski pregled našega potovanja po Parizu. Verjetno sem kaj zanimivega izpustil, toda bojim se, da sem že tako zavzel preveč prostora v našem »Čevljarju«.

Janez Dolinar

Kuhinja v Ludbregu: Malica je pripravljena.

ZOPER PRETIRANO UPORABO ANTIBIOTIKOV

ČEBELJA LEKARNA

Nerazumna poraba zdravil, predvsem antibiotikov, ne le pri odraslih, marveč tudi že pri otrocih, je resno vznemirila zdravnike po svetu in v Sloveniji. Najprej so v svojih vrstah, potem pa tudi javno izrazili dvom v tako hitro porabo zdravil, ki se jim mikrobi, le te naj bi uničili (kot povzročitelje najrazličnejših vnetij), prilagajajo in postajajo odporni. Velika poraba antibiotikov vseh spektrov, vse manjše učinkovanje teh umetno pridobljenih zdravil in ne nazadnje tudi veliki stroški, pa skrb o morebitnih posledicah teh, ne še tri desetletja starih zdravil so napotili mnoge zdravnike, predvsem pa farmakologe, da so se zazrli nazaj, v nekdaneje zdravljenje, v čase, ko ni bilo o antibiotikih ne duha ne sluha.

Poti do starih zdravil so različne. Spet so se uveljavili najrazličnejši čaji in zeli, več pozornosti so spet namenili gibanju na svežem zraku, mnogi pa so začeli obupati stara pravila o zdravljenju z medom. Ta je kot zdravilo znan iz davnine, pa tudi iz bližnje preteklosti, saj je med NOB v najtežjih trenutkih ostal edino »zdravilo«.

Opozorila svetovno zdravstvene organizacije o pretirani porabi zdravil in domače statistike, ki so postale še hitrejše in jasnejše, odkar recepte »pregleduje« računalnik, so vzpodbudile številne zdravnike, da svoj študij posvetijo medu in čebeljim pridelkom.

SVETOVNO RAZISKOVALNO GIBANJE

V dobi, ko je bilo vse, kar je imelo nadih »patine« zanič, ko je bilo dobro le vse, kar je bilo moderno, je tudi med izgubil večji del svoje veljave. S spoznanji, da je narava največji učitelj, da človek s trganjem vezi s preteklostjo pozablja tudi na stvari, ki so mu bile stoletja in tisočletja v pomoč, so v marsikaterem laboratoriju nehali gledati v bodočnost, posvetili so se preteklosti. In tako so vse več raziskav posvetili tudi čebeljim pridelkom. Prav takšno vnetje kot drugje po svetu so pri raziskovanju učinkovanja čebeljih pridelkov pokazali tudi nekateri jugoslovanski znanstveniki in začeli ugotavljati stvari, ki jih niti niso pričakovali. V laboratorijih, pod mikroskopi in na živalih, kasneje pa tudi na klinikah so potrjevali, da so v čebeljih pridelkih snovi, ki imajo ugoden učinek na počutje in zdravje ljudi. Kmalu je postalo znano, da je cvetni prah najbolj skoncentrirana hrana, kar jih poznamo, saj so v njem snovi, ki jih potrebuje organizem za rast in vzdrževanje biološkega ravnotežja. Za mleček so dognali, da je biološki pospeševalec in da hkrati zavira rast bakterij, plesni in virusov. Propolis je aktivna snov z izredno močnim učinkom proti virusom in bakterijam.

USPEHI DOMAČIH STROKOVNJAKOV

Raziskovalca slovenskega mikrobiološkega inštituta Bratko Filipič in prof. dr. Miha Likar sta dokazala, da matični mleček in propolis zavirata rast virusov. V poročilu »Vpliv propolisa in matičnega mlečka na razvoj nekaterih virusov«, ki ga je zaradi izrednih odkritij in dosledne znanstvene metode v celoti objavil tudi ameriški strokovni bilten »Interferon Scientific Memoranda« iz Buffala, med drugimi poročata v sklepnem delu poročila:

»Iz raziskave je razvidno, da naravni proizvodi med, matični mleček, cvetni prah in propolis nimajo samo fizioloških učinkov, ampak razen proti mikrobom deluje tudi proti virusom. Vprašanje pa je, iz česa izvira ta antivirusna aktivnost in kakšno je razmerje med sestavo in vplivom čebele na aktivirano dejavnost...«

Poskusi kažejo, da aktivna snov ni samo ena, ampak da gre verjetno za kompleks snovi, ki šele v pravilnem razmerju in ob aktivnosti čebele dajo fiziološko in antimikrobno dejavnost...«

POSKUSI RAZVOZLJALI RAZMERJE

V Medexovih laboratorijih so čebelje pridelke mešali v različnih količinah in na podlagi učinkov ugotovili, katera mešanica medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa deluje na človeški organizem najbolj ugodno.

In tako je nastal APIKOMPLEKS, doslej edina in zelo učinkovita mešanica čebeljih pridelkov, ki je uspešno prestala tudi vse klinične teste. V njem so sestavine, ki zavirajo rast virusa, povzročitelja influence, tudi če so razredčene v razmerju 1:100000.

ČEBELE NISO ZDRAVNIKI

O delovanju Apikompleksa so bile narejene raziskave. Preizkusili so ga na več klinikah v različnih jugoslovanskih mestih in ugotovili njegovo izredno ugodno delovanje. Preizkusili so ga ljudje sami in ugotovili njegovo uspešnost. Zdravnika ne med ne drugi čebelji pridelki ne morejo nadomestiti. Kadar človek zboli in se ga loti visoka temperatura, mora upoštevati navodila zdravnika. Poskusi v uglednih klinikah pa kažejo, da za infekcijskimi boleznimi zboli neprimerno manj ljudi, ki jemljejo žličko Apikompleksa dnevno. In v tem je največja moč naravnega preparata. V preprečevanju boleznih mnogo zdravnikov pa ga svetujejo že tudi kot edino sredstvo, ki pomaga pri zaviranju rasti virusov, je nenadomestljiv. Zato ga je danes moč najti na prodajni polici sleherne lekarne in v vseh večjih trgovinah. Ker ga je ustvarila narava brez pomagal kemije je popolnoma nenevaren in ne more povzročiti nobenih škodljivih stranskih posledic.

Jože Vetrovec

PEKO POKROVITELJ

V nedeljo 28. maja je bila na progi v Podlublju IV. dirka za svetovno prvenstvo v motokrosu. Pokroviteljstvo je tudi letos prevzela naša delovna organizacija. Na sliki: Pogled na štart iz zraka).

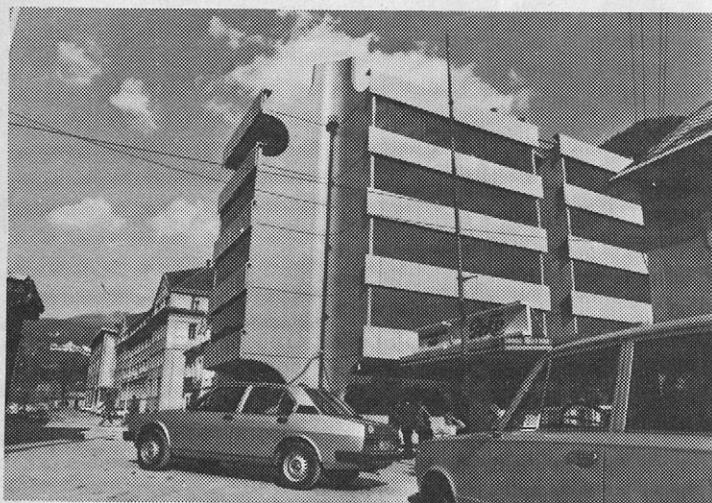
DELITEV LETA NA MESECE, TERNE IN DNEVE	OPIŠO-VAJKA	ATA, TATA	VIDA, SUŠNIK	NAJMANJŠI DELEC	ČESTITKE ZA PRAŽNIK DELA!	POKRAJINA V JUŽNI AFRIKI	ŽEVSOV ŽET-SIMBOL ZAŠČITE BOGOV	MUSLIMANSKO MOŠ. IME	OTIŠČANEC ŽULJ	PRISTOP DO OBJEKTA	GRŠKO-RIMSKI STARI VEK
SIDRO					ŠTORAST CLOVEK						
SNEŽNI ZAMET					STAROGRŠKI TRAGED ZVEZDE V BIKU		G	A			
KRATICA ZA LIRO BOSANSKO MOŠ. IME				PRISTAS OPTIMIZMA VLADAR V RUSIJI							
PO VELIKOSTI 4. ČEŠKO MESTO	TOČKA KOHAKOVA JE MESEČ RAZPRAVA NAJBOLJE IME PEVKE ŽEMELJI				PISATELJICA PEROCI ANI NOVAK			BAKTERIDA KOKUS OKVARA			
LETOVIŠČE PRI REKI				1. MAJ	PARADIŽ	N	A	ZAVETNIK POKROVITELJ	POKRIVALO VERGILOV EP O ENEJU		
ČLAN SELJATA				STARO CERKVENO PETJE	OPERNI SPEV	MELODIJA				IME PRE-VARANTA BENDERJA	
TRANSFORMATOR				GORA S SAMOSTANI V GRČIJI	NEHADNA SMRT BLISC. RAZKOSJE	NAŠA TOVARNA LIKERJEV RDEČA CVETICA			BENČIJA OLGA		
REPINC IVAJKA	Q	I		APARAT ZA EVAPORACIJO REKA V PAKISTANU					ANA SMODIŠ KRAD-LJIVEC		
AGITA-TORKA									TRINITRO TULUOL DRAGA SLAPAR		
ŽILA DO-VODNICA				OSTANEK PRI MAJENJU							
POGAH, VELIKAN	J			MATERIAL, KI GA SPLAKNEMO							

NAGRADNA KRIŽANKA

Za zadnjo križanko smo dobili 46 rešitev. Nagrade je žrebala naša sodelavka iz splošnega sektorja Pavlina Lombar.

Sreča je bila naklonjena:
80 din HRIBAR ANTONI-JA – upokojenka
60 din VRBANC STANKA – menza
40 din SMOLEJ MARIJA – 512/2
20 din JANJA TOMAZIN – štipendistka
20 din ROVTAR FRANC-KA – 522

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo do 30. 6. 1978.

Že pred 1. majem je bila odprta nova upravna stavba. Zaključna instalacijska dela so bila pospešena, zato so se napake odpravljale še po vselitvi. V začetku junija se je preselil tudi obrat družbene prehrane. Več o tem in razporeditev prostorov in služb v prihodnji številki.

ZAHVALE

Ob izgubi naše drage mame

BARBARE ČINČ

se iskreno zahvaljujeva sodelavcem TOZD Mreža-centrala za izrečena sožalja in poklonjeni venec. Posebna zahvala tov. Silvi Zupan za posebno pozornost.

Lojze Činč in Ema Uzar

Ob smrti naše ljube mame

ANE ŽEPIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem splošnega sektorja in še posebno ožjim sodelavcem za poklonjeno cvetje in izrečena sožalja.

Marica Zibler z družino

PRIŠLI

V TOVARNO:

V splošni sektor 200: Ibradžić Ramiza, Tanasić Cvija, Salkić Šuhreta, Osmankić Bajrama,
V finančni sektor 400: Zaplotnik Marija
V tehnični sektor 500: Alić Dušan
V mrežo – centrala 602: Pavlič Branko
V montažni oddelek 521: Švegelj Janez
V montažni oddelek 520: Dizdarević Mevludin
V gumarno 540: Abdić Muharem, Stojanović Radivoje, Stajner Jožef, Intihar Ana
V barvarno 549: Kazić Fatima
V izd. zg. delov 550: Medvešek Danilo

V TOZD BUDUČNOSTI: Katana Ivan, Fijačko Milica, Megić Florijan, Radiković Zlatko

V PRODAJNO MREŽO:

Postojna: Dekleva Neva
Zalec: Knez Marjeta
Tržič II: Krajnik Lucija
Dubrovnik: Babić Draga
Zagreb III: Žižak Vikica
Srem. Mitrovica: Cundra Jsmina
Zrenjanin: Mikloš Rozalija
Titograd: Miličković Ratko

ODŠLI

IZ TOVARNE:

Po želji delavca: Česen Jožef, Zakrajšek Tatjana, Vrbovšek Irena, Hejpetar Andželjka, Vetršek Jožica, Šlibar Jernej, Murn Vida, Meglič Bojana, Porobić Senija, Hribnik Franc, Mrdža Miroslavka

Pismeni sporazum: Berce Breda

IZ TOZD Budućnost: Hrženjak Branka, Bedeković Štefanija, Kovač Dragutin, Novak Marija, Turudić Dubrovka, Blažek Ljuba, Stabi Ana, Virag Blaženko

IZ PRODAJNE MREŽE:

Ljubljana III: Bedenčič Marjeta
Ljubljana IV: Kraševac Marija
Maribor I: Kovač Majda
Mozirje: Steiner Melita
Mur. Šobota II: Rozman Natalija
Portorož: Hrovat Suzana
Banja Luka: Pavlič Branko

DA BODO POČITNICE PRIJETNE

Da moramo nekaj minut dnevno žrtvovati za nego obraza in telesa nam je že dolgo znano. Enkrat na teden potrebujemo tudi »uro lepote« v kateri si zunanost temeljito popravimo.

Kaj pa je z našo nego kadar smo na počitnicah izpostavljeni posebnim naporom: drugemu podnebnju, spremembi v hrani, močnemu soncu?

V takem primeru potrebujemo veliko več nege kot sicer. Telo je bolj izčrpano kot običajno, zato je tudi naša zunanost temu primerna. Toda to sploh ni vzrok za obup. Če se le malo spoznamo na kozmetiko, če se bomo vsak dan le malo potrudile, se bomo vrnile z dopusta spočite brez opeklin.

Počitnic se veselimo vse leto. Za vse so enako mikavne. Največja sreča se nam zdi če se po vrnitvi sosedom in sodelavcem pohvalimo z bronasto barvo kože. Kakor, da je stopnjo spočitosti in okrepitve razbrati iz barve kože. Koliko ljudi je že moralo plačati zmotno pojmovanje o zarjavelosti kože z opeklinami, vročino, gubami, usnjato kožo, malokrvnostjo, okvaro srca in ožilja ter izbruhom spečih bolezni. Mnogi so si s tem pokvarili počitnice in se vrnili domov bolj ali manj bolni.

Kako torej bomo prinesli domov kot spomin na počitnice lepo rjavo kožo, ne da bi jo morali plačati z opeklinami. Kako se v počitnicah pravilno negujemo?

Na začetku počitnic kožo in vse telo počasi navajamo na sonce, če seveda že nismo s tem začeli že doma. Sončenja se je treba učiti. Prvo sončenje, zlasti v gorah in pri morju ne sme trajati dalje kot pet minut, drugi dan približno 10 minut, tretji 15. Telo in koža se počasi navadita ultravijoličnih žarkov. Toda moramo se opazovati. Če se koža napenja in rdi, če se v splošnem ne počutimo najbolje, potem je bolje, da gremo v senco, tudi

v senci se zarjavi. Če pa hočemo po vsej sili biti na soncu, se moramo gibati. Naj bo na soncu ali v senci, kožo je treba na počitnicah skrbno negovati. Predvsem je potrebno dobro zaščitno sredstvo proti soncu. Toda to ni nega kože, to so sredstva ki ščitijo pred svetlobo, varujejo kožo premočnih ultravijoličnih žarkov.

Za nego kože potrebujemo iste stvari kakor doma. Čistilno mleko ali kremo, vodo za obraz, vlažno in primerno nočno kremo. Ko namažemo kožo z vlažno kremo, jo podnevi zaščitimo proti soncu s tem, da jo po vrhu namažemo še z zaščitnim sredstvom.

Ko se nehamo sončiti, moramo brezpogojno odstraniti z obraza zaščitno sredstvo proti soncu, sicer se nam nabere na njem brez potrebe veliko prahu in umazanije. Odstranimo ga s čistilnim mlekom ali kremo in si spet vtremo vlažno kremo za zaščito. Posebno zaščito pred soncem pa potrebujejo oči in ustnice. Dobra sončna očala morajo biti v vsakem primeru med prtljago. Za sončenje so boljši od očal kosmiči vate, da ne dobimo po obrazu belih lis od okvirja očal. Ustnice si negujemo s hidratantnim črtalom za ustnice (dobe se tudi s filtrom proti soncu) in jih večkrat namažemo z vlažno kremo.

Sicer pa naj se koža odpočije od šminke in pudra, kajti oboje ovira zarjavitev.

Zapomnimo si še tole! Nikoli ne bomo šli v vodo s polnim želodcem. Ne bomo se izgovarjali, da zelo radi plavamo. Po kopanju se oprhamo s sladko vodo. Morska sol se ne sme posušiti na koži. To lahko povzroči na koži temne madeže ali celo opekline. Naj bo še tako udobno, mokre kopalke ne spadajo na kožo.

Torej prijetne in sončne počitnice.

Pazite pa le, da ne boste pretiravali in si jih pokvarili.

VELESLALOM NA ZELENICI

7. maja je bilo na Zelenici tekmovanje v veleslalomu za člane sindikata. Tekmovanje je organiziral Občinski sindikalni svet Tržič.

Rezultati:

A kat. moški

		čas
1. PRIMOŽIČ ANTON	PEKO	22,41
2. MEGLIČ JOŽE	PEKO	22,53
3. ŠVAB JAKA	KOMPAS	23,87
4. ROZMAN JOŽE	SGP	23,94
5. PERKO PETER	PEKO	24,42

B kat. moški

1. GRAŠIČ PAVEL	DPO	23,13
2. MEGLIČ NEJKO	PEKO	23,29
3. SOVA STANKO	PEKO	23,42
4. GABERC FRANC	GG	23,98
5. SOKLIČ ANDREJ	GG	25,04

C kat. moški

1. FRANTAR CIRIL	BPT	25,49
2. KOŠIR ANTON	PRESK	25,66
3. AHAČIČ JANEZ	BPT	25,88
4. ZAPLOTNIK MARJAN	LEPENKA	26,20
5. MOČNIK ŠTEFAN	TRIO	26,24

D kat. moški

1. ŠARABON MARJAN	BPT	24,80
2. KRMELJ JANKO	TOV. KOS	25,05
3. KING IVAN	LEPENKA	26,66
4. STRITIŠ FRANC	PEKO	27,00
5. KALIŠNIK JANEZ	PEKO	27,03

A kat. ženske

1. DOLČIČ MILENA	PEKO	29,19
2. DORNIG GERTA	MERCATOR	37,87

B kat. ženske

1. KRAMAC MAJDA	PEKO	28,72
2. BENČINA OLGA	PEKO	34,62
3. VIDOVIČ MILENA	ZD	36,80
4. LABACHER MAGDA	TOV. KOS	38,78
5. SOKLIČ MILENA	PEKO	40,92

C kat. ženske

1. ŠARABON CILKA	KOMPAS	48,00
2. PEHARC GRETA	MERCATOR	52,64
3. ROMIŠ JELKA	TRIO	58,03
4. VODNIK MARIJA	BPT	1:06,75

Ekipno:

1. mesto PEKO KONFERENCA (Kramar Majda, Meglič Jože, Meglič Nejko, Švab Vinko, Kališnik Janez).

2. mesto TOVARNA KOS

STRELJANJE

V okviru praznovanja 27. aprila — DNEVA OF in 1. maja — PRAZNIKA DELA je bilo v organizaciji strelskega društva ŠTEFE ANTON KOSTJA ter pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta ekipno tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 15 ekip, uvrstile pa so se takole:

1. Tovarna kos in srpov	460 krogov
2. BPT I. ekipa	420 krogov
3. Skupščina občine Tržič	393 krogov

Iz generalnega plasmana ekip je razvidno, da je edina ženska ekipa, to je ekipa BPT dosegla razveseljiv rezultat, h kateremu so prispevale svoj delež KREVS ANGELCA s 139 krogi, ŠTER HELENCA s 117 krogi, in ZAPLOTNIK TONČKA s 112 krogi. Kljub lepi udeležbi in dobrim rezultatom, pa je le ostalo malo grenkega priokusa, saj je izostalo veliko število osnovnih organizacij sindikata in družbenopolitičnih organizacij, ki niso poslale svojih ekip. Prav posebno preseneča odsotnost ekip iz PEKA.

Istega dne je bilo tudi družinsko tekmovanje mladink, mladincev, članov in članic za naslov društvenega prvaka v streljanju z zračno puško za leto 1978. Tekmovalo je 20 mladincev, 4 mladinke, 25 članov in 6 članic.

Družinski prvaki za leto 1978 so:

mladinke	SUZANA JANUŠ	118 krogov
mladinci	GORAN PEHARC	146 krogov
članice	VILMA VALJAVEC	143 krogov
člani	DOMINIK HAUSMAJSTER	160 krogov

Ivo Bergant

PETDESETLETNIKI

GRILC LADISLAVA, kontrolor polizdelkov v TOZD TRBOVLJE

SKUMAVEC ANTONIJA, šivalka okrasnega šiva v šivalnici 512.

ISKRENE ČESTITKE!

ZAŠTO SE KASNI SA RJEŠENJEM REKLAMACIJA

Obračam se uredništvu Čevljara da će ovo moje pismo objaviti u vezi rješavanja reklamirane obuće.

Obuću koju reklamiramo centrali u Tržič ne dobivamo nazad u propisanom roku. Neznam zašto se kasni sa rješenjem reklamacija više od 18–20 dana, dok drugi dobavljači Kraš, Zenit, Sloga to riješe za nekoliko dana, takodjer i naš OOUR Budućnost Ludbreg. Na bazenskoj konferenciji uvijek dobivamo uvjerenja da će se stanje popraviti, ali do sada to nismo vidjeli na djelu. Razumijemo poteškoće, ali to potrošač ne mora razumjeti.

Zar se u reklamacionom odjelu ne može reda napraviti. Znademo dobro svi da su propisi strogi. Kupca najprije ubijedimo da će se greška na cipelama otkloniti, a kupac čeka 14 dana nema rješenja, izdajemo novi par. Za dan dva stiže popravljeni par cipela. Što sada, vraćamo taj isti par u Tržič i tražimo odobrenje. Računajmo neka to napravi 120 prodavaona dnevno, a godina ima mnogo dana kakvi su to troškovi. Neka se drugovi u rekla-

macionom odjelu ne nadju uvrijeđeni, ali oni nisu direktno izloženi reakciji potrošača.

Znam da glavni uzrok nije samo u reklamacionom odjelu nego i u proizvodnji, gdje bi sa malo više pažnje reklamacija bilo manje. Vjerujem da dijelim mišljenje zaposlenih u prodajnoj mreži da se nešto mora učiniti na poboljšanju kvaliteta izrade obuće, kao i rješenja reklamacija u propisanom roku ako do toga već dodje.

Sezona proljeće-ljeto je još malo gotova, ali za jesensku sezonu moramo nešto poduzeti da do ovakvih propusta ne bi dolazilo. Olakšali bi posao nama u prodajnoj mreži a i potrošači bi bili zadovoljniji.

Vjerujem da će ovo naše upozorenje u reklamacionom odjelu razmotriti te nama u prodajnoj mreži dati odgovor.

Mračić Ivan
prodavaona Sisak

ŠAH

19. maja je bilo obćinsko sindikalno prvenstvo u šahu. Našo delovno organizaciju sta zastopali ekipi TOZD OBUTEV in DSSS. Med 8 ekipami je zmaga pripadla naši iz skupnih služb, oziroma ERS, ki je zbrala 32 točk, druga je bila ekipa Gradbinca z 29 točkami, tretja pa ekipa Komunalnega podjetja (28 1/2 točke).

Zmagovalna ekipa je nastopila v sestavi:

Valjavec Stane, Mali Peter, Klančar Vlado in Triller Božidar, z zmago pa si je priborila pravico nastopa na republiškem sindikalnem prvenstvu v Kranjski gori.

Teden dni kasneje pa je bilo prvenstvo za šahiste v delovni organizaciji. To je bilo hkrati tudi izbirno tekmovanje za USNJARIJADO 78. Večjih presenečenj ni bilo, vrstni red pa je naslednji:

Valjavec Stane	17
Mali Peter	16 1/2
Uzar Janez	10 1/2
Jazbec Dušan	10
Kokalj Franc	8 1/2
Meglič Milan	7 1/2

Stane Valjavec

MNOGO SONCA IN DOBREGA POČUTJA V DOPUSTNIŠKIH DNEH

NASLEDNJA ŠTEVILKA ČEVLJARJA BO IZŠLA 1. AVGUSTA

čevljár

glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Marjan Markič, Nataša Meglič, Milka Meglič, Flore Gros, Anton Simončič ing. org., Marija Slapar. — Glavni in odgovorni urednik: Marija Slapar. Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, Telefon 50-260, int. 217. — Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj. Izhaja enkrat mesečno v nakladi: 3000 izvodov v slovenskem in 1500 izvodov v srbohrvatskem jeziku. Glasilo dobijo člani delovne organizacije, štipendisti, vajenci in upokojenci brezplačno.